

Özel Yetenekli Öğrencilere Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Challenges and Proposed Solutions for Foreign Language Teaching to Gifted Students

ÖZET

Özel yetenekli öğrenciler, genel zekâ, yaratıcılık, problem çözme becerilerinde ortalamanın üstünde performans gösteren bireylerdir. Bu çalışma, özel yetenekli öğrencilerin ve Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretimi sürecinde karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara karşı çözüm önerilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılarak katılımcı görüşleri alınmıştır. Hem öğrenciler hem de öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Katılımcı grup, özel yetenekli olarak tanımlanan 45 BİLSEM öğrencisi ve BİLSEM’de görev yapan 18 İngilizce öğretmeni olmak üzere toplam 63 kişiden oluşmaktadır. Veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma, özel yetenekli öğrencilerin yüksek dil öğrenme kapasitelerine rağmen, hem özel yetenekli öğrencilerin hem de öğretmenlerinin yabancı dil öğretim sürecinde sorunlarla karşılaşabileceğini göstermiştir. Özel yetenekli öğrencilere göre bu sorunların başında öğretim programı, materyallerin seviyelerine göre olmaması, kalabalık sınıflar, motivasyon eksikliği ve pratik yapma imkanı bulamamaları gelmektedir. Öğretmenler ise grup içi seviye farklılıkları, materyal yetersizliği ve uygun eğitim ortamlarının eksikliğini dile getirmiştir. Yabancı dil öğrenimi sürecinde karşılaştıkları sorunların üstesinden gelmek için her iki grup tarafından öğretim programlarının zenginleştirilmesi, teknoloji entegrasyonu, bireyselleştirilmiş eğitim yöntemlerinin kullanılması ve sınıf mevcutlarının azaltılması gibi farklılaştırılmış öğretim önerilmektedir. Bu bulgular, yabancı dil öğretimi için daha etkili yöntemler geliştirmek ve özel yetenekli öğrencilerin potansiyellerini tam anlamıyla kullanmalarına yardımcı olmak için önemli bir rehberlik sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenekli öğrenciler, İngilizce öğretimi, Durum çalışması deseni, BİLSEM.

ABSTRACT

Gifted individuals are those who perform above average in general intelligence, creativity and problem solving skills. This study aims to reveal the challenges faced by gifted students and EFL teachers in the foreign language teaching process and their suggestions to these problems. In line with this purpose, the case study design of qualitative research methods was used to learn participants' opinions. Semi-structured interview forms were prepared for both students and teachers. The participant groups consisted of a total of 63 individuals, including 45 Science and Art Center (SAC) students identified as gifted and 18 English teachers working at SAC. The data were analyzed via content analysis. The study showed that despite the high language learning capacity of gifted students, both gifted students and their teachers may face challenges in foreign language teaching process. According to the gifted students, the main problems are curriculum, lack of appropriate materials according to their levels, crowded classes, lack of motivation and lack of practice opportunities. Teachers, on the other hand, mentioned the group-level differences, inadequacy of materials and lack of appropriate educational environments. In order to overcome the challenges they face in the foreign language learning process, both groups suggested differentiated instruction such as enriching curriculum, integrating technology, using individualized teaching methods and reducing class size. These findings provide valuable guidance for developing more effective methods for foreign language teaching and helping gifted students to fully use their potential.

Keywords: Gifted students, English language teaching, Case study, SAC.

GİRİŞ

Eğitim, bireyin potansiyelinin maksimum seviyede ortaya çıkarılmasını amaçlayan bir süreçtir. Ancak, özel yetenekli öğrencilerin özellikleri yaşlılarından farklı olduğu için bu amacı gerçekleştirmek için genel öğrenci kitlesinin eğitiminden farklı bir perspektif ve strateji gerektirir. Silverman’a (2013) göre özel yetenekli birey toplumun %2-3% arasındaki üst kesimi kapsayan entelektüel olarak farklı bir gruptur. Bu açıdan, özel yeteneklilik çok küçük yaşlardan itibaren bireylerde gözlemlenen, genel zekâ testleriyle ölçülebilen, yaşam

Esra Yılmaz¹
Serap Emir²

How to Cite This Article

Yılmaz, E. & Emir, S. (2024). “Özel Yetenekli Öğrencilere Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 10(5): 837-854. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13844484>

Arrival: 28 August 2024

Published: 30 September 2024

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisanüstü Eğitim Enstitüsü, Üstün Zekâlılar Eğitimi Programı, İstanbul, Türkiye.

² Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali YÜCEL Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, İstanbul, Türkiye.

boyu devam eden, soyut muhakeme ve duyarlılıkta gelişimsel farklılıkların olduğu, tanılanan öğrencilerin eğitimlerinde erken müdahale ve düzenlemelerin gerektiği bir özelliktir. Özel yetenekli öğrenciler yaşlarına göre daha ileri zihinsel, yaratıcı ve entelektüel becerilere sahiptir (Milgram, 1991). İyi problem çözme becerisi, hızlı öğrenme yeteneği, ileri kelime bilgisi, güçlü hafıza, uzun süreli dikkat, mükemmeliyetçilik, duyarlılık, yaşlılarından daha büyüklerle arkadaşlık kurma, güçlü mizah duygusu, erken yaşlarda okuma yeteneği ve ilgili olduğu alanda sebat özel yetenekli bireylerin sık sergilediği davranışlardandır (Silverman ve ark., 1986). Tuttle (1988) ise özel yetenekli bireyi meraklı, kendine ve başkalarına karşı eleştirel, lider ruhlı, adaletsizliklere karşı koyan, genel kuralları kolay algılayan ve yüzeysel ifadeleri kabullenmeyen olarak tanımlamaktadır. Ülkemizde ise özel yeteneklilik, bireylerin akranlarına göre zekâ, liderlik, yaratıcılık, sanat, özel akademik başarı ve spor alanlarında üstün performans göstermeleri olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2009).

Heller (2004), özel yetenekli bireylerin hızlı kavrama ve yüksek öğrenme hızı, belirgin merak, yaşına göre geniş bir kelime dağarcığı gibi özelliklere sahip olabileceğini söyler. Ayrıca bu bireyler, karmaşık problemleri çözmek için yaratıcı fikirler ve yöntemler bulma, dil becerileri (yabancı dil yeteneği, zengin kelime bilgisi ve ifade de akıcılık), problemlere duyarlılık ve zorlu görevlere kendiliğinden eğilim gibi çeşitli becerilere de sahip olabilirler. Heller, bu becerilerin sadece akademik başarı ile sınırlı olmadığını belirtir. Burada vurgu özel yetenekli bireyin kendisinden sergilediği davranışlara kaymaktadır. Renzulli (1978) özel yetenekli davranışı Üç Halka Modelinde ortalamanın üstünde genel yetenek, göreve adanmışlık ve yaratıcılık olarak tanımlamıştır. Ortalamanın üstünde genel yetenek, hızlı öğrenme, güçlü hafıza ve karmaşık problem çözme becerileri gibi özellikleri kapsamaktadır. Göreve adanmışlık göreve yönelik duyulan yoğun ilgi, azim ve görev tamamlamada ısrarcılık olarak tanımlanmaktadır. Yaratıcılık ise yeni fikirler üretme, özgün düşünme ve geleneksel olmayan çözümler geliştirme yeteneği olarak ifade edilmektedir. Bu üç özelliğin birleşimi özel yetenekli bireyin temel özellikleridir (Renzulli, 2002). Bu özellikler bireyin gerçek potansiyelinin anlaşılabilmesi ve uygun eğitim stratejilerinin geliştirilmesi için gereklidir.

Özel yetenekliler eğitim teorilerinde, sağlanan hizmetler ile özel yeteneklilik kavramı arasında anlamlı bir ilişki kurulmalı ve hem bilişsel gelişimi hem de normal eğrinin dışındaki zekâlar desteklenmelidir. Özel yetenekliler eğitimi, bireysel kendini gerçekleştirme ve topluma katkı sağlama amaçlarını taşır (Renzulli, 2012). Bu iki amaç birbirini destekleyerek yaratıcı üretkenliğe odaklanır ve geleceğin liderlerini yetiştirmeyi hedefler. Renzulli'ye (2002) göre bu teori, ders öğrenmekten ziyade bilgiye erişim ve kullanımı vurgular. Buradaki amaç ise, etkili uygulamalar geliştirerek öğretmenler, öğrenciler, yöneticiler ve politika yapımcılar için rehberlik sunmaktır.

Özel yetenekli bireylerin eğitiminde, bu potansiyellerini en üst düzeyde sergilemelerine fırsat vermek ve ihtiyaçlarına uygun bir eğitim sunmak için özel planlamalar yapılması önemlidir. Clark (1988) bu planlamaların etkili yürütülmesi için özel yetenekliler eğitiminin rasyonel temellerini birkaç maddede sıralamaktadır. Bunlar; yeteneklerin yaşam boyu sürekli gelişim göstermesi, fiziksel ve sanatsal yeteneklerin de değer görmesi ve bireyselleştirilmiş eğitim programlarına gereksinimdir. Ayrıca, bu bireylerin farklı gelişim seviyelerine göre eğitim alma hakkı, beklenmedik başarısızlık ya da hayal kırıklığı yaşamamaları için eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, özel yetenekli bireylerin ihtiyaçlarına uygun programlar ve ileride topluma sağlayacakları olası katkılar da göz önünde bulundurulmalıdır.

Sak (2020) özel yetenekliler için uygulanan eğitim stratejilerini; gruplama, hızlandırma, zenginleştirme ve mentörlük olarak sınıflandırmaktadır. Gruplama öğrencileri seviyelerine göre farklı okul, sınıf ya da aynı sınıf içinde farklı düzeylerde gruplara ayırarak eğitim yapılmasıdır. Gruplama homojen ve heterojen olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Homojen sınıflar özel yetenekli öğrencilerin kendi gibi özel yetenekli öğrencilerle birlikte eğitim gördüğü erken özel sınıf, okul içinde okul ve sınıflar arası özel sınıf gibi ortamlardır. Heterojen sınıflar ise özel yetenekli öğrencilerin normal öğrencilerle aynı yerde eğitim gördüğü karma sınıf ya da normal sınıfta sınıf içi çok seviyeli gruplar gibi ortamlardır. Hızlandırma özel yetenekli öğrencilerin zihinsel, sosyal duygusal ve akademik olarak hazırbuluşluğunun akranlarının çok ilerisinde olduğu zaman eğitim süreçlerinin ilgi, öğrenme profili ve yeteneklerine göre hızlandırılmasıdır. Hızlandırma, öğrencilerin normalden daha kısa sürede eğitimlerini tamamlamalarına ve potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olur. Okula erken yaşta başlama, sınıf atlama, üniversiteye erken başlama, Uluslararası Bakalorya programı, ders hızlandırma, üstten ders alma, sınavla ders geçme, ikili kayıt, onur sınıfları ve ileri yerleştirme sınıfları hızlandırma türlerindedir. Zenginleştirme özel yetenekli öğrencilerin ilgi alanları, öğrenme hızları ve yeteneklerine göre var olan eğitim programlarının ötesine geçerek derinlemesine ve genişletilmiş eğitim uygulamalarıdır. Müfredat daraltma, saha gezileri, içerik transferi, bağımsız çalışma ve okul sonrası programları zenginleştirme türlerindedir. Mentörlük ise bilgili bireyin daha az bilgili olan bireye destek olmasıdır. Siegle'a (2005) göre rehberlik ve destek, kariyer planlama, uzmanlarla çalışma fırsatı, motivasyon

artırma, sosyal ve duygusal gelişim, problem çözme ve eleştirme, rol model olma mentörlüğün amaçlarındandır. Mentörler, öğrencilerin güçlü yönlerini tanımlamalarına ve geliştirmelerine yardımcı olurken, zayıf yönlerini aşmaları için gerekli beceri ve stratejileri sunarlar.

Türkiye'deki özel yetenekliler eğitimi açısından mevcut durum incelendiğinde gruplama, hızlandırma ve zenginleştirme alanlarında uygulamalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar geniş çaplı olarak öğrencilerin örgün eğitim dışında katıldıkları, ülkemizde 1995'de kurulan ve sayıları her geçen yıl artan Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) yürütülmektedir (Işık ve Güneş, 2017). BİLSEM'ler Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan genel yetenek, müzik ve görsel sanatlar alanlarında özel yetenekli olarak belirlenmiş öğrencilerin bu yeteneklerini geliştirmelerine yönelik eğitim aldıkları kurumlardır (Özer, 2021). BİLSEM'lerin amacı öğrenci yeteneklerinin erken yaşlarda keşfedilerek değerlendirilmesi ve fırsat eşitliğine dikkat edilerek her düzeyden öğrencinin bu kurumlarda eğitim almasıdır. Buradaki eğitim zenginleştirilmiş etkinlikleri kapsamaktadır (Kaya, 2013). Ayrıca özel yetenekli olarak değerlendirilen öğrenciler burada kendi ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda çalışma ve projelere katılma olanaklarına sahiptir (Çelikten, 2017).

BİLSEM'lerde öğrencilere sunulan destek programları beş ayrı aşamadan oluşmaktadır (Özer, 2021). Bu programlar sırasıyla Uyum, Destek Eğitim, Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme (BYF), Özel Yetenekleri Geliştirme (ÖYG) ve Proje Üretimi ve Yönetimi Programlarıdır (Proje). Uyum programı iki aylık bir süreçte yeni kayıtlı öğrencilerin okula uyum ve öğrencilere oryantasyonun yapıldığı ve danışman öğretmenin belirlendiği 40 saatlik programdır. Destek eğitim programı öğrencinin bulunduğu sınıf düzeyine göre bir ya da iki eğitim öğretim yılı süren ve öğrencilerin hangi bilişsel becerilerinin geliştirilmesi gerektiğinin belirlendiği programdır. BYF 5.sınıf itibarıyla iki eğitim-öğretim yılı süren, öğrencilerin disiplinler arası proje çalışmalarını yürüttükleri ve bilişsel becerilerin farkındalığının artırılması için çalışmalar yapıldığı programdır. ÖYG ise öğrencilerin özel yeteneklerini geliştirmeye odaklanır. Öğrencinin tanısına göre 2-7 eğitim yılı sürebilmektedir. En son aşama olan proje üretimi ve yönetimi programı ise çıktı olarak bir eğitim yılında bireysel ya da grupta proje üretimidir.

Yabancı dil uyum programı hariç diğer dört programda genel zihinsel yetenek alanında özel yetenekli olarak tanımlanan öğrenciler yabancı dil eğitimi verilebilmektedir (MEB, 2016). BİLSEM'lerde bu aşamalarda yabancı dil olarak İngilizce çerçeve programı öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre esnetilebilmektedir ve program aşamaları arasında kesin bir bağlantı yoktur (Torunoğlu ve ark., 2021).

Yabancı dil öğretimi, kültürler arası iletişimi güçlendiren, bireylere geniş bir dünya görüşü kazandıran önemli bir eğitim alanıdır. Ancak, özel yetenekli öğrenciler genellikle geleneksel öğretim yöntemlerinin ötesinde özelleştirilmiş stratejilere ihtiyaç duyar. Bu noktada, normal öğrencilerin ve öğretmenlerin İngilizce öğretimi ile ilgili görüşlerine yönelik çalışmalar olmasına rağmen (Akbari, 2015; Arslan ve Akbarov, 2010; Can ve Can, 2014; Demir-Ayaz ve ark., 2019; Fareh, 2010; Unal ve Ilhan, 2017; Palabıyık ve Oral, 2022; Palanisamy ve Aziz, 2021; Şahin, 2018; Yacob ve Yunus, 2019), BİLSEM öğrencilerinin ve programın uygulayıcısı olan İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin karşılıklı olarak detaylı bir şekilde incelendiği bir çalışma mevcut değildir. Bu makale, özel yetenekli öğrencilere yönelik yabancı dil öğretiminde karşılaşılan bu zorluklara ışık tutarak, daha etkili bir öğretim deneyimi için çözüm önerilerini tartışmaktadır.

Özel yetenekli öğrenciler bir ülkenin en önemli sermayeleri arasında yer almaktadır. Bu öğrencilerin potansiyellerini doğru kullanmaları, potansiyellerine uygun eğitim almaları ve genel eğitim politikalarının bu bağlamda planlanması ülkelerin geleceği açısından önemlidir. Özellikle de günümüz iletişim çağında özel yetenekli öğrencilerin yürüttükleri çalışmaları, ortaya koydukları ürünleri duyurabilmeleri ve etkili iletişim kurabilmeleri için yabancı dil becerilerine ihtiyaçları vardır. Bu nedenle Bilim ve Sanat Merkezlerinde yürütülen yabancı dil derslerinin (İngilizce) öğrencilerin bu ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olması beklenmektedir. Bilim ve Sanat merkezinde yürütülen yabancı dil dersleri farklılaştırılırken öğrencilerin ilgileri, ihtiyaçları ve öğrenme profilleri dikkate alınmaktadır. Fakat alanyazın incelendiğinde özel yetenekli öğrencilerin ve öğretmenlerinin yabancı dil derslerine yönelik düşüncelerini, karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara önerilerini inceleyen çalışma konusunda boşluk vardır. Bu araştırmanın temel amacı Bilim ve Sanat Merkezindeki özel yetenekli öğrencilerin ve bu merkezlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminde karşılaştığı sorunları incelemek ve öğretmen ve öğrencilerin gözünden olası çözüm önerilerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorular cevaplanmaya çalışılmıştır.

1. Özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil öğretiminde karşılaştığı sorunlar ve bu sorunlar için çözüm önerileri nelerdir?
2. Bilim ve Sanat Merkezinde çalışan İngilizce öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve bu sorunlar için çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma kapsamında veriler nitel yöntem ile toplanmıştır. Nitel yöntem belirli bir olgunun veya sosyal fenomenin derinlemesine araştırıldığı araştırma türüdür (Creswell, 2013). Bunun için nitel araştırma desenlerinden örnek olay (case study) kullanılmıştır. Örnek olay güncel olguların kapsamlı, derinlemesine ve gerçek yaşam ortamlarında incelemekte, nasıl ve neden sorularına cevap aramaktadır (Yin, 2009). Veriler hem özel yetenekli öğrencilerle hem de İngilizce öğretmenleriyle yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde sorular hazırlanır, katılımcılara bu sorular aynı sırayla sorulur ve katılımcılar istediği sırada bu sorulara cevap verir (Yıldırım ve Şimşek, 1999). Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim-öğretim yılı Trabzon ilinde bulunan Faruk Başaran Bilim ve Sanat merkezinde öğrenim gören 45 özel yetenekli öğrenci ve Bilim ve Sanat Merkezlerinde çalışmakta olan 18 İngilizce öğretmeni oluşturmuştur. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Bu örnekleme belirli alanda belli kriterleri sağlayan veya belirlenen standartlara uygun kişilerin seçilmesiyle gerçekleştirilmektedir (Silverman, 2016). Katılımcıların belirli bir deneyimi veya özelliği taşıyor olması beklenir. Bu nedenle, çalışmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin seçimi için Bilim ve Sanat merkezlerinde en az üç yıldır çalışıyor olmak; öğrencilerin seçimi için ise Bilim ve Sanat Merkezine girmeye hak kazanmış, destek aşamasını bitirmiş ve İngilizce dersi alıyor olmak ölçütü konmuştur. Araştırmanın örneklem grubunda yer alan BİLSEM İngilizce öğretmenlerine ilişkin demografik özellikler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: BİLSEM Öğretmenlerine İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcı	Cinsiyeti	Hizmet Yılı	BİLSEM Hizmet Yılı
Öğretmen 1	Kadın	21	3
Öğretmen 2	Erkek	13	5
Öğretmen 3	Erkek	18	3
Öğretmen 4	Kadın	16	4
Öğretmen 5	Erkek	21	3
Öğretmen 6	Kadın	16	6
Öğretmen 7	Kadın	12	5
Öğretmen 8	Kadın	21	9
Öğretmen 9	Erkek	23	8
Öğretmen 10	Erkek	22	3
Öğretmen 11	Kadın	15	4
Öğretmen 12	Kadın	17	4
Öğretmen 13	Erkek	13	4
Öğretmen 14	Erkek	16	3
Öğretmen 15	Kadın	16	4
Öğretmen 16	Erkek	22	3
Öğretmen 17	Kadın	19	5
Öğretmen 18	Kadın	19	6

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin hizmet yılının 12-23 yıl arasında değiştiği, BİLSEM çalışma sürelerinin ise 3-9 yıl arasında değiştiği görülmektedir. Öğretmenlerin seçiminde BİLSEM’lerle ilgili deneyimlerinin en az üç yıl olması bir ölçüt olduğundan hepsinin en az 3 yıllık özel yetenekli öğrencilere İngilizce öğretme deneyimi vardır. Ayrıca tüm öğretmenler BİLSEM’de destek, BYF, ÖYG ve proje aşamalarında İngilizce ders verme deneyimine sahiptir. Katılımcı grubun 10’unu kadın 8’ini erkek öğretmen oluşturmaktadır.

Çalışmaya katılan öğrenci grubunun tümü Trabzon Faruk Başaran Bilim ve Sanat Merkezi’nde aktif olarak öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrenciler; BYF, ÖYG ve proje aşamalarına devam eden ve İngilizce derslerine katılan öğrencilerdir. Destek grubunda olan öğrenciler çalışmaya yeterli öğrenim deneyimleri olmadıkları için dâhil edilmemiştir. Araştırmanın örneklem grubunda yer alan özel yetenekli öğrencilere ilişkin demografik özellikler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: BİLSEM Öğrencilerine İlişkin Demografik Bilgiler

Öğrenci	Cinsiyet	Yaş	Grup
1,5,21,22,32,34,36,37,45	Kız	12	ÖYG
2	Erkek	13	ÖYG
3, 9,10,11,12,17,30	Erkek	11	BYF
4,13,14,16,29,41,42	Kız	11	BYF
6,7,8,31,33,35,43,44,	Erkek	12	ÖYG
15,23,27	Erkek	12	BYF
18,19,40	Kız	13	ÖYG
20	Erkek	15	PROJE
24	Kız	15	PROJE
25,26,38,39	Kız	14	PROJE
28	Erkek	14	PROJE

Çalışmanın öğrenci kısmını BİLSEM’de eğitim gören 24 kız 21 erkek oluşturmuştur. Öğrencilerin yaşları 11-15 yaş arasında değişmektedir. Öğrencilerden 21’i ÖYG, 17’si BYF ve 7’ si proje aşamasında derslere devam etmektedir. BYF öğrencilerinin yaşları 11-12 arasında ve 8’i erkek 7’si kızdır. ÖYG öğrencilerinin yaşları 12-13 arasındadır ve 12’si kız 9’u erkektir. Proje öğrencilerinin yaşları 14-15 arasında ve 2’si erkek 5’i kızdır.

Veri Toplama Araçları

Veriler özel yetenekli öğrencilerin ve öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminde karşılaştığı sorunların belirlenmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Kallio (2016) yarı yapılandırılmış form hazırlama sürecini beş aşamada açıklamaktadır. Bunlar; yarı yapılandırılmış görüşmelerin kullanılmasına yönelik ön koşulların belirlenmesi, mevcut bilgilerin gözden geçirilmesi ve kullanılması, ön yarı yapılandırılmış görüşme rehberinin oluşturulması, görüşme rehberinin pilot testi ve nihai yarı yapılandırılmış görüşme rehberinin sunulması olarak sıralanmaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil öğrenirken karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerilerinin görüşülmesi için öğrenci formu; öğretmenlerin özel yetenekli öğrencilere yabancı dil öğretiminde karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerilerinin görüşülmesinde kullanılmak üzere öğretmen formu hazırlanmıştır. Formlar Türkçe hazırlanmış, katılımcılarla görüşmeler Türkçe yapılmış ve katılımcıların cevapları iki uzman tarafından İngilizceye birebir çevrilmiştir. Görüşme soruları alan yazın incelendikten sonra araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Sorular hazırlandıktan sonra 3 İngilizce öğretmenleriyle görüşme soruları üzerine ön okuma yapılmıştır. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra formlar nitel araştırma konusunda uzman olan bir öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve forma son şekli verilmiştir. BİLSEM öğrenci formu; öğrencilerin İngilizce öğrenirken karşılaştığı sorunları, hangi dil becerisinde sorun yaşadıklarını, ders materyalleri ve etkinlikler hakkındaki düşüncelerini, öğretmenlerinden ve öğrenme ortamından beklentilerini ve İngilizce öğrenirken karşılaştıkları zorlukları aşmak için önerilerini içeren sorulardan oluşmaktadır. BİLSEM öğretmen görüşme formu; İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretirken sıkça karşılaştığı sorunları, BİLSEM öğrencilerinin yabancı dil öğreniminde hangi beceride güçlük yaşadıkları, öğretmenlerin bu güçlükleri aşmak için yaptığı uygulamalar, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumları, ders kaynakları ve etkinlikler hakkındaki düşünceleri, öğrenciler ve öğrenme ortamı hakkında düşünceleri ve öğrencilerin İngilizce öğrenmelerini geliştirmek için önerileri ile ilgili soruları içeren sorulardan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Özel yetenekli öğrencilerden veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle 2023-2024 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Merriam ve Tisdell (2016) yarı yapılandırılmış görüşmelerin tutarlı bilgi toplama olanağı sunarken, aynı zamanda katılımcılardan zengin, bağlamsal bilgi elde etmeyi sağladığını ifade eder. Gerekli izinler alındıktan sonra öğrencilerle; eğitim gördükleri BİLSEM’de ders programlarına uygun, randevu verdikleri saatlerde, kendilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler üç ay boyunca her biri yaklaşık 20 dakikalık sürelerde yapılmıştır. BİLSEM İngilizce öğretmenleriyle görüşmeler daha önceden hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla yüz yüze ya da çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Her bir görüşme süresi 15-20 dakika arasında sürmüştür. Katılımcı öğretmenlerden randevu alınmış ve görüşme programı oluşturulmuştur. Görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş ve sonrasında araştırmacılar tarafından çözümlenmiştir. Öğretmen ve öğrencilerin kimlik bilgilerinin korunması için öğretmenler “Öğretmen 1- Öğretmen 18”, öğrenciler ise “Öğrenci 1- Öğrenci 45” olarak belirtilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Görüşme kayıtları araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda birebir transkript edilmiştir. Transkript formları oluşturulmuş, araştırmacılar tarafından karşılıklı kontrol edilmiş ve analize hazır hale getirilmiştir. Görüşmeler içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. İçerik analizi verilerin detaylı bir şekilde incelenerek anlamlı

kategoriler, temalar veya kalıplar oluşturulması sürecidir (Krippendorff, 2018). Bu yöntem, verilerin sistematik bir şekilde kodlanmasını, sınıflandırılmasını ve yorumlanmasını içerir (Neuendorf, 2016). Araştırmacılar formları okuduktan sonra kodlar, kodlar incelendikten sonra temalar oluşturmuştur. İçerik analizi sırasında güvenilirliği artırmak için kodlayıcılar arasında uyum yüzdesi kullanılmıştır. Gwet (2014) kodlayıcılar arası uyumun %75 ve üzeri olmasını önerir ve %90'a kadar olan oranların çok yüksek güvenilirliği gösterdiğini belirtir. Analizler sonucunda tüm sorular için uyum yüzdesi %89 olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde BİLSEM öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşme sorularına verdiği cevaplardan ortaya çıkan tema ve kodları yer almaktadır.

İngilizce Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar

BİLSEM öğrencilerinin İngilizce öğrenirken karşılaştığı sorunlar

Veriler incelendiğinde özel yetenekli öğrencilerin İngilizce öğrenirken karşılaştığı sorunların; İngilizce materyalleri ($f= 27$), öğretmen ($f= 3$), kendi özellikleri ($f= 14$), öğrenme ortamı ($f= 8$) ve öğretim programı ($f= 61$) kaynaklı olduğu görülmektedir.

Tablo 3: BİLSEM Öğrencilerinin İngilizce Öğrenirken Karşılaştığı Sorunlar

Tema	Kod	f	Öğrenci
Materyaller ($f= 27$)	Yetersiz İçerik	6	2,8,24,26,32,38
	İlgisiz kelimeler	1	2
	Seviyeye göre değil	8	26,29,32,33,36,37,38,39
	Özel beceri kitabı yok	3	3,28,38
	Kitaplar yetersiz	9	8,21,27,29,31,35,39,40,43
Öğretmen ($f= 3$)	Konunun İngilizce Anlatılması	1	22
	Sınıfta Türkçe Konuşulması	2	15,20
Öğrenci Özellikleri ($f= 14$)	Türkçe Düşünmek	2	11,20
	Dikkat Dağınıklığı	1	20
	Kelimeleri Akılda Tutmak	6	11,15,23,30,39,40
	Ezber Yapmak	5	7,25,30,31,38
Öğrenme Ortamı ($f= 8$)	Kalabalık Sınıflar	7	11,10,13,14,15,16,42,43
	İngilizce Sınıfının Olmaması	1	5
Öğretim Programı ($f= 61$)	Dil Bilgisi	9	9,18,21,22, 25,27,28,32,34
	Cümle Kurma	5	4,14,15,23,30
	Dinlediğini Anlamak	4	2,3,12,29
	Yazılış-Okunuş Farkı	11	1,10,11,15,22,24,25,30,33,38,41
	Kalıp-Kelime Eksikliği	5	3,10,15,28,35
	Telaffuz	11	1,3,4,11,14,16,21,22,30,31,38
	Yarışma yok	1	9
	Etkinlikler yetersiz	11	1,2,8,25,26,28,31,35,38,39,40
	Ders Saatleri Az	4	2,4,15,43

Tablo 3'e göre BİLSEM öğrencilerinin İngilizce öğrenirken karşılaştığı en sık belirttiği sorun olarak öğretim programları ($f= 61$) olduğu görülmektedir. Bu tema altında da üç kod öğrencilerin en sık karşılaştığı problemler arasında belirtilmiştir. İngilizce yazılış-okunuş farkı ($f= 11$), telaffuz ($f= 11$) ve yetersiz etkinlikler ($f= 11$) bu sorunlar arasında yer almaktadır. Görüşme yapılan bazı öğrencilerin İngilizce öğrenirken yazılış-okunuş farkıyla ilgili görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Bazı kelimelerin yazımını ezberlemekte zorluk çekiyorum.” (Öğrenci 1)

“İngilizce okunuş-yazılış zor.” (Öğrenci 15)

“Kelimelerin yazımı ve okunuşu farklı olduğu için zorlandım.” (Öğrenci 24)

Telaffuz ve yetersiz etkinliklerle ilgili sorunları aşağıdaki gibi dile getirmişlerdir:

“Telaffuz konusunun benim için büyük bir zorluk olduğunu düşünüyorum.” (Öğrenci 4)

“İngilizce kelimelerin telaffuzları zor olduğu için öğrenirken zorluk çekiyorum.” (Öğrenci 31)

“Etkinliklerin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Etkinlikler çok basit olduğundan iyileştirmeler yapılabilir.” (Öğrenci 8)

“Kendi yaş grubumuza göre seviyenin düşük olduğunu düşünüyorum. İngilizce kitaplardaki etkinlikler bana basit geliyor.” (Öğrenci 39)

“Etkinlikler bence daha eğlenceli ve teşvik edici olabilir.” (Öğrenci 40)

Daha sonra ise sırasıyla; İngilizce dil bilgisi ($f=9$), cümle kurma ($f=5$), kelime bilgisi yetersizliği ($f=5$), ders saatlerinin az olması ($f=4$) ve dinlediğini anlamak ($f=4$) sorunları gelmektedir. Aşağıda bununla ilgili özel yetenekli öğrencilerin görüşleri yer almaktadır:

“Bazen birbirine benzeyen iki zamanı karıştırması kolay oluyor. Onu anlamak için, karıştırmamak için zorlanıyorum.” (Öğrenci 18)

“Dil bilgisi çok zor. Bu yüzden İngilizce öğrenimim yavaşlıyor.” (Öğrenci 27)

“Cümle kurma konusu zor; çünkü devrik cümle kurma ihtimali çok yüksek ve sık sık bu durumu yaşıyorum.” (Öğrenci 4)

“Kelimleri anlamayıp, sorulan sorulara cevap verememem problem. Kelimleri çalışmak, kelimeleri akılda tutmak zor, çok kelime var.” (Öğrenci 15)

“İngilizce dersini sadece iki gün görüyoruz. Bu çok az. Bir diğer sebepte hızlı dinleme metinleri. Çünkü hızlı olduğu için anlaşılmıyor. Bu da beni zora sokuyor.” (Öğrenci 2)

BİLSEM öğrencilerinin İngilizce öğrenirken karşılaştığını belirttiği diğer bir sorun ise materyallerle ilgilidir. Öğrenciler 27 kez kitaplarla ilgili problem yaşadığını belirtmiştir. Bu sorunlar kitapların genel olarak yetersiz olduğu ($f=9$), kitapların öğrenci seviyesine uygun olmayışı ($f=8$), kitap içeriğinin yetersiz oluşu ($f=6$) ve özel beceri kitabı olmayışı ($f=3$) olarak sıralanmaktadır.

“Kitapların genel olarak kolay olduğunu düşünüyorum. Farklı kaynakların ezbere dayalı olan testlerde oldukça kolay bence en iyisi daha çok etkinlik ve konuşmaya yönelik kitaplar.” (Öğrenci 38)

Öğrencilerin kendi özellikleri ise İngilizce öğrenmelerinin önünde sorun olarak belirttikleri üçüncü tema olarak ortaya çıkmaktadır. Kelimleri akılda tutmak ($f=6$), ezber yapmak ($f=5$), Türkçe düşünmek ($f=2$) ve dikkat dağınıklığı ($f=1$) öğrencilere göre öğrenmelerinin önünde bir engel teşvik etmektedir.

“Öğrendiklerimizi akımda tutmak, kelimeleri İngilizce bir şekilde okumak beni İngilizce öğrenirken zorlar.” (Öğrenci 23)

Öğrenme ortamı öğrencilerin İngilizce öğrenirken sorun yaşamasına sebep olan diğer bir etkidir. Kalabalık sınıflar ($f=7$) ve belirli bir İngilizce sınıfının olmaması ($f=1$) öğrenciler tarafından bunun sebebi olarak görülmektedir.

“Sınıfın kalabalık oluşu dikkatimi dağıtıyor.” (Öğrenci 10)

Son olarak BİLSEM öğrencilerinden üçü öğretmenleri İngilizce öğrenmelerinde engel olarak görmektedir. Sınıfta İngilizce öğretmenin Türkçe konuşması ($f=2$) ve konunun İngilizce anlatılması ($f=1$) bunun nedeni olarak ileri sürülmektedir.

“Okulda Türkçe konuşuluyor. Derste İngilizce konuşulursa iyi olur.” (Öğrenci 15)

BİLSEM öğretmenlerinin İngilizce öğretirken karşılaştığı sorunlar

BİLSEM öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilere İngilizce öğretirken karşılaştığı sorunlara verdiği cevaplar analiz edildiğinde materyaller ($f=21$), seviye farklılıkları ($f=9$), dil becerileri ($f=9$), öğrenci özellikleri ($f=9$) ve öğrenme ortamı ($f=13$) konularında sorunlarla karşılaştığı görülmektedir.

Aşağıda BİLSEM İngilizce öğretmenlerinin materyallerle ilgili dile getirdiği sorunlar verilmiştir:

“Materyal bulmak için kendim çabalıyorum. Ders içeriklerini doldurmak ve materyal üretmek bana kalıyor genellikle.” (Öğretmen 12)

“21. yy da hala sınıfında akıllı tahta olmayan bir BİLSEM öğretmeni olarak öncelikle bu eksikliğin temini yoluna gidilmesini doğal olarak talep ediyorum. Etkileşimli tahtalar dil öğrenimi için olmazsa olmaz materyaldir. Onun dışında bazı tahta oyunları, destek öğrencileri için görsel ve dokunsal her türlü materyal, BYF ve ÖYG öğrencileri için çağa uygun ve uyarlanabilir bilgi kartları, tablet elzemdir.” (Öğretmen 8)

Çalışmadan elde edilen verilere göre BİLSEM İngilizce öğretmenlerinin İngilizce öğretiminde en sık karşılaştığı sorunlardan biri öğrenciler arasındaki seviye farklılıklarıdır ($f=8$). Diğer bir sorun ise İngilizce öğrenmeye aynı seviyede başlayan öğrencilerin farklı öğrenme hızları ($f=1$) olduğu için süreç içerisinde farklılaşmalarıdır.

“Farklı seviyelerden ve okullardan öğrencilerin aynı sınıfta olması, yabancı dile ilgisi ve yeteneği olmayan ve baskın karakterli öğrencilerin ilgisini çekme, sabit bir program olmaması karşılaştığım problemlerdir.” (Öğretmen 6)

Dil becerileri öğretmenlerin İngilizce öğretiminde sorunla karşılaştıklarını belirttikleri diğer bir temadır. Burada en sık karşılaşılan sorun konuşma becerisidir ($f= 5$). Öğrencilerin ezber yapması ($f= 2$), yazma becerileri ($f= 1$) ve dinleme etkinlikleri ($f= 1$) bu sorunu takip etmektedir.

“Bireysel olarak okulda yaptıkları kelime ezber çalışmasından dolayı telaffuz sıkıntıları, tonlama vurgu eksiklikleri var.” (Öğretmen 8)

Tablo 4: BİLSEM Öğretmenlerinin İngilizce Öğretirken Karşılaştığı Sorunlar

Tema	Kod	Öğretmen
Öğrenci Özellikleri ($f=5$)	İlgisizlik	1,4,6
	Sıkılma	2,10
Seviye Farklılıkları ($f=9$)	Seviye	3, 4, 6,8,9,14,15,16
	Farklı öğrenme hızı	11
Öğrenme Ortamı ($f=13$)	Kalabalık Sınıf	1,2,3,4,8,9,10,11,13,16
	Gürültü	4
	Elverişsiz sınıf ortamı	4
	Veli Beklentileri	16
Dil Becerileri ($f=9$)	Konuşma Becerisi	7,8,12,13,17
	Yazma Becerisi	7
	Ezber	8,10
	Dinleme Etkinlikleri	12
Materyaller ($f=21$)	Materyalleri kendim oluşturuyorum	1,2,4,8,12,15
	Sıkıcı	2
	Teknolojik donanım eksikliği	8,13,14,16
	Yeterli değil	1,2,4,8,9,11,12,13,14,16

Tablo 4’e göre öğrencilerin İngilizce öğrenmek için öğrenci özellikleri ($f= 5$) diğer bir sorundur. İlgisizlik ($f= 3$) ve derste sıkılma ($f= 2$) bu temanın alt sorunlarıdır.

“Genelde çok iyidirler, mutlu gelirler, bazıları ilgisine göre çok gelişir bazıları sevmediğini düşünüp devam etmez.” (Öğretmen 7)

Son olarak ise BİLSEM İngilizce öğretmenlerinin karşılaştığı diğer bir sorun sınıf ortamı ve yönetimi ($f= 13$) ile ilgilidir. Bunun nedeni olarak kalabalık sınıflar ($f= 10$), gürültü ($f= 1$), elverişsiz sınıf ortamı ($f= 1$) ve veli beklentileri ($f= 1$) gösterilmektedir.

“Sınıf sayısının fazla olması, gürültü, bazı öğrencilerin İngilizce öğrenmek istememesi, sınıf ortamının yabancı dil öğretimine uygun olmaması, gerekli araç gereçlerin olmaması, kaynak yetersizliği, sınıf içinde farklı seviyede öğrencilerin olması gibi sorunlarla karşılaşabilmekteyiz.” (Öğretmen 4)

BİLSEM Öğretmen ve Öğrencilerinin Dil Becerilerinin Öğretiminde Karşılaştığı Sorunlar

BİLSEM’lerde her bir dil becerisi ayrı bir ders olarak açılabilirdiğinden dil becerilerinin detaylı ele alınması için her bir dil becerisiyle ilgili katılımcıların görüşleri alınmıştır.

BİLSEM öğrencilerinin İngilizce dil becerilerinde karşılaştığı sorunlar

Özel yetenekli öğrencilere dil becerilerinde sorun yaşayıp yaşamadığı sorulmuş ve öğrenciler her bir beceriyi ayrı ayrı değerlendirip görüş bildirmiştir.

Tablo 5’e göre İngilizce öğrenirken BİLSEM öğrencilerinden 31’i dinlemede, 28’i konuşmada, 22’si yazmada, 18’i okumada zorluk yaşadığını dile getirmiştir. Bu kodlar her biri farklı bir öğrenci tarafından dile getirildiği için kod kaynağıdır. Dinleme becerisinin öğrenilmesindeki sorunlar ise öğrenciler tarafından 40 kez dile getirilmiştir. Bu da kod sayısı ile ifade edilmiştir. Kelime bilgisi yetersizliği ($f= 12$), dinleme metinlerinin hızı ($f= 13$), telaffuz ($f= 14$) ve not tutmak ($f= 1$) dinleme becerisi temasının kodlarını oluşturmaktadır. Aşağıda özel yetenekli öğrencilerin dinleme metinleriyle ilgili görüşleri yer almaktadır:

“Dinleme metinleri bana zor geliyor. Çünkü çoğu dinleme metni çok hızlı oluyor. Bu yüzden hiçbir şey anlaşılıyor.” (Öğrenci 2)

“Bazen dinleme sınavlarında veya testlerde ses anlaşılmaz hızlı veya boğuk oluyor, anlamak zorlaşıyor. İngilizler bazı kelimeleri yutuyor bu benim için bir sorun.” (Öğrenci 5)

“Çok hızlı olan dinlemeler ben ve diğer öğrencileri not tutma etkinliklerinde zor duruma sokuyor. 1-2 kez dinledikten sonra durum çözülsün de telaffuz anlaşılmadığından eğitim zorlaşıyor.” (Öğrenci 8)

Tablo 5: BİLSEM Öğrencilerinin Dil Becerileri Öğreniminde Karşılaştığı Sorunlar

Tema	Kod	f	Öğrenci
Yazma (f=22)	Kelimelerin yazılış-okunuş farklılığı	13	1,3,4,11,17,20,21,24,30,31,33,39,41
	Ekler	2	12,22
	Kelimeleri karıştırmak	4	15,21,28,32
	Kelime eksikliği	1	15
	Cümle Kurma	2	38,39
Konuşma (f=41)	Telaffuz	14	1,3,4,11,13,16,17,21,31,32,36,38,39,40
	Cümle kurma	12	4,5,10,14,16,20,22,23,29,37,38,39
	Kelime bulma	5	5,21,22,31,35
	Unutkanlık	4	5,19,20,32
	Kaygı	4	5,19,21,32
	Kalıp bilmemek	2	20,28
Okuma (f=19)	Telaffuz	9	1,4,15,17,30,31,37,40,43
	Kelime eksikliği	7	3,4,11,28,32,33,41
	Kültür	1	26
Dinleme (f=40)	Deyim ve Atasözleri	2	26,31
	Dinleme metinleri hızlı	13	1,2,5,6,7,8,9,25,28,29,31,32,35
	Telaffuz	14	3,4,5,7,8,10,13,18,21,25,26,27,34,39
	Kelime Eksikliği	12	3,12,15,17,20,21,22,31,33,39,40,42
	Not tutmak	1	8

BİLSEM öğrencilerinin İngilizce öğrenirken sorun yaşadığını belirttiği diğer beceri ise konuşma becerisidir. Çalışmaya katılan öğrenciler 41 kez İngilizce konuşma becerisinde sorun yaşadığını dile getirmiştir. Konuşma becerisinde sorun yaşama sebepleri ise telaffuz (f= 14), cümle kurma (f= 12), konuşurken uygun kelime bulma (f= 5), unutkanlık (f= 4), kaygı (f= 4) ve kalıp bilmemek (f= 2) olarak belirtilmiştir.

“Konuşurken kalıpları bilmiyorum. Öğrendiklerimi bir araya getirip konuşamıyorum.” (Öğrenci 10)

“İngilizce bazı kelimeleri bilmediğim için cümle kuramıyorum. Yeni yeni cümle kuruyoruz. Kelimeleri aklımda tutamıyorum. Hocanın sorduğu soruları anlamıyorum; o yüzden cevap veremiyorum. Kaynaklarda cümle kurma etkinlikleri yok.” (Öğrenci 15)

İngilizce yazma becerisinde çalışmaya katılan öğrencilerin 22’si sorun yaşadığını belirtmiştir. Bunun sebebinin ise İngilizce kelimelerin yazılış ve okunuşun farklı olması (f= 13), kelimeleri yazarken birbirine karıştırmak (f= 4), ekler (f= 2), cümle kurma (f= 2) ve kelime eksikliği (f= 1) olarak ifade edilmiştir.

“Kelimeleri başka kelimeler ile karıştırabiliyorum.” (Öğrenci 4)

“Yazmada zorlanıyorum; çünkü ekleri hep unutuyorum.” (Öğrenci 12)

“Yazılacak konu hakkında bilgim varsa ve o konu hakkındaki terimleri biliyorsam yazabilirim. Terimleri bilmiyorsam başka yollarla anlatmaya çalışırım. Konu serbestse konu bulamayabilirim.” (Öğrenci 38)

BİLSEM öğrencilerinin İngilizce öğrenirken en az sorun yaşadığını ifade ettiği beceri okuma becerisidir. Çalışmaya katılan öğrencilerden 19’u okuma becerilerinde sorun yaşadığını söylemiştir. Bunun nedeni olarak ise telaffuz (f= 9), okuma metinlerinde geçen kelimeleri bilmemek (f= 7), deyim/atasözleri (f= 2) ve kültür (f=1) olarak gösterilmiştir.

“Farklı bir dilin yazısını anlamak için kültürünü de bilmem gerekiyor. Deyim ve atasözleri farklılık gösterebiliyor.” (Öğrenci 26)

BİLSEM öğretmenlerinin İngilizce dil becerilerini öğretirken karşılaştığı sorunlar

Çalışmanın öğretmenlerden elde edilen verileri incelendiğinde öğretmenlerin İngilizce öğretirken problem yaşadığını en sık dile getirdiği beceri konuşma becerisidir. Çalışmaya katılan öğretmenlerden çoğu konuşma becerileri öğretiminde zorluk yaşadığını düşünmektedir. Bu beceriyi sırasıyla yazma becerisi, dinleme becerisi ve okuma becerisi takip etmektedir.

BİLSEM İngilizce öğretmenleri konuşma becerileri ile ilgili sorunları 25 kez tekrarlamıştır. Bu sorunlar; öğrencilerin anadilde cevap vermesi (f= 5), bilinmeyen kalıplar (f= 5), konuşma korkusu (f= 3), cümle kurma (f= 3), özgüven eksikliği (f= 3), Türkçe düşünmek (f= 2), telaffuz (f= 2), kalabalık sınıflar (f= 1) ve eleştirilme kaygısı (f= 1) olarak sıralanmıştır.

“Genellikle konuşma becerisinde iyi seviyede olsalar da arkadaşları tarafından eleştirilme kaygısı yaşadıkları için kendilerini ifade etmekte sıkıntılar yaşıyorlar. Bu konuda öğretmenler farklı fikirlere ve hatalara karşı barışçıl bir ortam yaratmalı, sorun yaşayan öğrencilere motivasyon desteği sağlamalıdır.” (Öğretmen 6)

Yazma becerileri ($f= 21$) öğretmenlerin ikinci sırada dile getirdiği sorundur. Cümle kurma ($f= 7$), isteksizlik ($f= 5$), İngilizcenin okunduğu gibi yazılmaması ($f= 4$), kelime bilgisi yetersizliği ($f= 3$) ve yazı yazarken organize olamama ($f= 2$) bu beceride sorun yaşanılmasının sebebi olarak düşünülmektedir.

“Yazma etkinlikleri en sevmedikleri etkinlikler oluyor. Genelde bir durum verip onlara öneriler yazdırıyorum.” (Öğretmen 12)

“Yazmak istemiyorlar, hep eğlenceli etkinlik pesinde koşuyorum.” (Öğretmen 2)

“Kelime konusunda iyi olsalar da cümle kurmada sorun yaşıyorlar.” (Öğretmen 6)

Tablo 6: BİLSEM Öğretmenlerinin Dil Becerileri Öğretiminde Karşılaştığı Sorunlar

Tema	Kod	Öğretmen
Dinleme Becerileri ($f=21$)	Dinlediklerini Anlamama	1,5,8,9,11,12,13
	Uzun Dinleme Metni	2
	Hızlı metinler	4,13,15,17
	Aksanlı Dinleme Metinleri	4,6,17
	Sıkılma	2,5,12
	Donanım Eksikliği	2,4,16,
Konuşma Becerileri ($f=25$)	Korku	1,14,16
	Kalabalık Sınıflar	2
	Bilinmeyen kalıplar	3,4,7,12,15
	Cümle kurma	5,9,11
	Eleştirilme Kaygısı	6
	Türkçe Düşünmek	7,13
	Özgüven Eksikliği	7,15,17
	Telaffuz	8,9
	Anadilde cevap verme	1,7,11,13,15
Yazma Becerileri ($f=21$)	Okunduğu gibi yazılmaması	1,4,15,17
	İsteksizlik	2,7,12,14,17
	Bilinmeyen kelimeler	3,7,9
	Cümle kurma	4,6,7,8,11,13,17
	Organize olamama	4,17
Okuma Becerileri ($f=9$)	Telaffuz	1,3,17
	Kelime Eksikliği	5,8,12,13,15
	Okuduğunu Anlama	15

Tablo 6’ya göre dinleme becerileri ($f= 21$) öğretiminde öğretmenlerin sorun yaşama nedenleri olarak; öğrencilerin dinlediklerini anlamaması ($f= 7$), metinlerin hızlı oluşu ($f= 4$), aksanlı dinleme metinleri ($f= 3$), donanım eksikliği ($f= 3$), sıkılma ($f= 3$) ve uzun dinleme metinleri ($f= 1$) gösterilmektedir.

“İlk olarak teçhizat yeterli değil, sürekli sorun oluyor, metinler hızlı olduğu ve aksanlı konuşmadan dolayı öğrenciler anlamıyor.” (Öğretmen 4)

“Duyduğu kelimenin anlamlandırılmama en büyük sıkıntımız, aynı metni birkaç kez daha dinleterek tanımmasını sağlıyorum.” (Öğretmen 8)

“Dinleme metinlerini ilk dinlemede yavaşlatarak dinletmem gerekiyor sonra normal hızda da anlayabiliyor ve dinlediklerini yorumlamak yerine birebir önlerindeki cümleyi tamamlasın istiyorlar.” (Öğretmen 13)

Okuma becerileri ($f=9$) öğretmenlerin en az sorunla karşılaştıklarını belirttikleri beceridir. Bu alanda karşılaşılan sorunlar öğretmenlere göre kelime eksikliğinden ($f=5$), telaffuzdan ($f=3$) ve okuduğunu anlamadan ($f=1$) kaynaklanmaktadır.

“Yazıldığı gibi okunmaması. Harflerin yan yana geldiğinde çıkarmaları gereken sesleri vermeye çalışıyorum.” (Öğretmen 1)

“Karşılıklarına çıkan yeni kelimeler dikkatlerini dağıtabilir.” (Öğretmen 5)

BİLSEM Öğrenci ve Öğretmenlerinin İngilizce Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunları Aşmak İçin Önerileri

BİLSEM Öğrencilerinin İngilizce Öğrenirken Karşılaştığı Sorunları Aşmak İçin Önerileri

Tablo 7’ye göre BİLSEM öğrencileri İngilizce öğrenirken öğretim programıyla ($f= 93$) ilgili yapılacak düzenlemelerin İngilizce öğrenmelerini kolaylaştıracağını düşünmektedir. Öğretim programıyla ilgili beklentileri; farklı etkinlikler ($f= 13$), günlük hayatta konuşma pratiği ($f= 11$), telaffuz etkinlikleri ($f= 10$), kalıp-kelime öğretimi ($f= 8$), oyunlar ($f= 8$), yabancı film/video ($f= 7$), tekrar ($f= 7$), ders saatinin artması ($f=$

5), yabancılarla pratik ($f= 5$), konuşma dersleri ($f= 5$), alıştırma ($f= 3$), kurs ($f= 3$), quiz ($f= 3$), yazma etkinlikleri ($f= 2$), çeviri ($f= 2$) ve Erasmus ($f= 1$) olarak sıralanmaktadır.

“Farklı etkinlikler gelmeli. Teknoloji tabanlı olmalı, dil laboratuvarı olmalı, güzel aktiviteler yapılmalı, konu yerinde işlenmeli yani tanıtacak ve yol tarif edecekse bunu gerçekmiş gibi yerinde yapabiliriz.” (Öğrenci 6)

“İngilizceyi tamamen okuldan öğrenmek işlevsiz. Ben İngilizceyi oyunlarda native İngiliz veya Amerikalılarla konuşarak öğrendim. Bilmediğim kelimelerin anlamlarını kavradım. Sadece okul hiçbir zaman yeterli değildir. Bu yüzden oyunlar öğrenme sürecimize dahil edilmeli.” (Öğrenci 35)

Öğretim programında yapılacak değişikliklerden sonra özel yetenekli öğrencilerin İngilizce öğrenimi için faydalı olacağını düşündükleri tema öğretmenler ($f= 21$) ile ilgilidir. Özel yetenekli öğrencilere göre öğretmenler ilk olarak İngilizce dersini sevdirmelidir ($f= 5$). Ayrıca öğretmenler derste İngilizce konuşmalı ($f= 4$), dersi iyi anlatmalı ($f= 4$), Türkçe-İngilizce konuşma dengesini iyi kurmalı ($f= 4$), her öğrenciye söz hakkı sunmalı ($f=2$) ve öğretmenlerin anadili İngilizce ($f= 2$) olmalıdır.

“İngilizce öğretmenimi çok seviyorum. Çok bilgili. Bizim için çok büyük bir şans her türlü tecrübeli olduğu için. İngilizce anadili gibi ve o öğretmenim bana İngilizceyi sevdirdi. Onu çok seviyorum. Bence burada öğretmen faktörü ve öğretmenin İngilizceyi çocukla bir ders için değil bir dil olarak görmesini sağlamalı. Böylece çocuklar İngilizce dersini ve dilini sever daha motive çalışır.” (Öğrenci 32)

“BİLSEM öğretmenim İngilizce konuştuklarını Türkçesi ile de söylerse daha iyi olur.” (Öğrenci 23)

BİLSEM öğrencilerinin öğretmenleriyle ilgili önerileri olduğu gibi kendileri ($f= 17$) için de önerileri vardır. Öğrenciler sıkı çalışmanın ($f= 13$), motivasyonun ($f= 3$) ve bireysel öğrenmenin ($f= 1$) İngilizce öğrenmeleri için faydalı olacağını düşünmektedir.

“Etüt alıp kelimelere ve konulara çalışmalı, eğer bir şeyi anlamıyorsak ondan vazgeçmek yerine daha çok üzerine gitmeliyiz.” (Öğrenci 31)

“Kişinin kendi yöntemlerine, bireysel öğrenmesine olanak verilmeli.” (Öğrenci 26)

Tablo 7: BİLSEM Öğrencilerinin İngilizce Öğrenimi İçin Önerileri

Tema	Kod	f	Öğrenci
Öğretim Programı ($f=93$)	Yazma Etkinlikleri	2	1,32
	Yabancı Film-video	7	1,5,8,9,20,28,40
	Tekrar	7	2,14,16,21,32,33,34
	Farklı Etkinlikler	13	2,3,6,9,10,11,14,15,16,20,21,28,40
	Alıştırma	3	5,9,39
	Kurs	3	8,31,32
	Oyunlar	8	11,12,15,20,21,28,35,40
	Yabancılarla pratik	5	6,11,20,33,35
	Günlük hayatta pratik	11	2,6,8,11,15,17,21,22,24,33,39
	Çeviri	2	20,32
	Konuşma dersleri	5	8,11,14,15,29
	Quiz Yapılmalı	3	1,11,32
	Ders saati artmalı	5	8,10,14,30,34
	Konuşma-Telaffuz etkinlikleri	10	10,11,14,16,18,20,21,22,37,39
Kalıp-kelime Öğretilmeli	8	15,20,22,23,27,31,32,41	
Erasmus	1	39	
Öğretmen ($f=21$)	Öğretmen İngilizce konuşmalı	4	19,33,35,37,
	İngilizceyi sevdirmeli	5	15,20,29,32,39
	Öğretmen iyi anlatmalı	4	17,28,30,34
	Her öğrenciye söz hakkı	2	1,23
	Türkçe-İngilizce	4	2,20,22,23
	Yerli Öğretmen	2	24,25
Öğrenci ($f=17$)	Bireysel öğrenme	1	26
	Sıkı çalışma	13	2,5,7,8,12,15,17,18,25,27,29,31,34
	Motivasyon	3	4,15,20
Materyaller ($f=8$)	Kitap okuma	5	20,31,37,38,41
	Otantik materyaller	2	6,33
	Konuşma Kitapları	1	3
Öğrenme Ortamı ($f=14$)	Az öğrencili sınıflar	4	3,14,16,35
	Oturma düzeni	1	13
	Dil laboratuvarı	9	2,3,5,6,10,11,30,33,38

Çalışmadan elde edilen verilere göre öğrenciler öğrenme ortamlarına ($f=14$) yapılacak düzenlemelerin İngilizce öğrenmelerine katkı sağlayacağını düşünmektedir. Bunun için de özel yetenekli öğrenciler dil

laboratuvarı ($f=9$) ve az öğrencili sınıfların ($f=4$) İngilizce dersi için gerekli olduğunu ileri sürmektedirler. Ayrıca oturma düzeni ($f=1$) konusuna da dikkat edilmesi gerektiği önerilmiştir.

“İngilizce laboratuvarı yapılabilir. Sınıflar 3-4 kişiyle sınırlandırılabilir.” (Öğrenci 3)

“BİLSEM’de özel İngilizce laboratuvarı yok. Konferans salonunda veya başka sınıflarda ders işlemek ve odaklanmak zor oluyor. Doğrusunu söylemek gerekirse İngilizce dersine özel bir sınıf olsa daha iyi olur.” (Öğrenci 5)

Son olarak BİLSEM öğrencileri materyaller ($f= 8$) teması altında İngilizce kitap okuma çalışmaları ($f= 5$), otantik materyaller ($f= 2$) ve konuşma kitaplarının ($f= 1$) da dil öğrenmelerini destekleyeceklerini söylemiştir.

“Bence okullarda kullanılan İngilizce müfredatları her okulda aynı olmamalı. İngilizce kitap dağıtımı yapılabilir. Bence ayrı ayrı bir Students Book bir Workbook dağıtılacağına ikisi birleşik yapılp kitapların yanında düşük seviyeli İngilizce kitaplar dağıtılabilir. Mesela ben zamanında İngilizce Oliver Twist’i okumuştum. İngilizce öğretmenimiz aldırmaştı. Sadece arada bir onu okumak bile hem kelime bilgimi geliştirmiş hem cümle kurma bilgimi artırmıştı.” (Öğrenci 38)

BİLSEM Öğretmenlerinin İngilizce Öğrenirken Karşılaştığı Sorunları Aşmak İçin Önerileri

Tablo 8: BİLSEM Öğretmenlerinin İngilizce Öğretimi İçin Önerileri

Tema	Kod	Öğretmen
Öğretim Programı ($f= 35$)	Ders saati artmalı (en az 4)	6
	Yabancı film/video	1,7,8,13,15,16,17
	Okuma-yazma	9,13,15
	AI desteği	2,13,15
	Podcast	16
	Vr gözlük	12
	Oyun	1,2,3,4,9,10,15,17
	Günlük-sevilen konular	3,14
	Farklılaştırılmış etkinlik	3,4,9,10,11,17
Öğrenci Özellikler ($f= 23$)	Drama	4,8,9
	Bilim dili İngilizce	1,5,6
	Seviye grupları	3, 4, 6,8,9,14,15,16
Öğrenme Ortamı ($f= 31$)	Pratik	3,9,11,12,15,16,17
	Uluslararası Yarışmalara-eğitime Katılım	1,8,10,15,16
	Teknoloji Entegrasyonlu	2,4,9,15,16
	İngilizce atölyesi	3,5,6,9,11,14
Yöntem ($f= 15$)	Görsel	3,5,6
	Sınıf Mevcudu Az Olmalı	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,16,17
	Dergi-Kitap	4,6
	Eklektik	4,11
	Proje Tabanlı Öğrenme	5,7
	İçerik Tabanlı Öğrenme	5,6
	İletişimsel Dil Öğretimi	4,6,14
Oyunlaştırma ve Teknoloji Tabanlı Öğrenme	7,8,12,13,15	
Materyaller ($f= 1$)	Görev Temelli Dil Öğrenimi	13
	Otantik materyal gerekli	4,14
	Disiplinler arası kaynaklar	5,14
	Dört beceriye hitap eden kaynaklar	6,16
	Sesli kitaplar	10
Materyal Paylaşımı/Whatsapp	7,11	

Tablo 8 incelendiğinde BİLSEM öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerin İngilizce öğretimi için en sık belirttiği önerileri öğretim programlarıyla ($f= 35$) ilgilidir. Öğretmenlere göre; oyun ($f= 8$), yabancı film/video ($f= 7$), farklılaştırılmış etkinlik ($f= 6$), AI desteği ($f= 3$), okuma-yazma etkinlikleri ($f= 3$), drama ($f= 3$), günlük/sevilen konular ($f= 2$), ders saatinin en az 4 saat olması ($f=1$), podcast ($f= 1$) ve VR gözlük ($f= 1$) öğretim programlarıyla ilgili problemlere alternatif çözümler üretmek öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecini kolaylaştırabilir.

“Yaratıcı kendi uygulamaya dâhil oldukları farklılaştırılmış etkinlikler onların motivasyonlarını çok artırıyor. Bunun için her ders aktif rol alabilecekleri etkinlikler oyunlar derslere dâhil edilmeli.” (Öğretmen 4)

“VR gözlükle sanal ortamlarda dinleme ve konuşma etkinliklerini de çok severek yapıyorlar.” (Öğretmen 12)

“Müzik, video, film izlemeleri bence çok şey değiştiriyor ve değiştirdiğini de gözlemledim birebir.” (Öğretmen 7)

“Otonom öğrenmek konusunda çok başarılı bireyler olduklarından AI desteğiyle sohbet etmek, kitaplar okumak ve videolar izlemek çok hızlı gelişmelerini sağlıyor.” (Öğretmen 13)

BİLSEM İngilizce öğretmenlerinin İngilizce öğretiminin daha iyi olması için önerdiği ikinci tema öğrenme ortamıdır ($f=31$). Burada öğretmenler özellikle sınıf mevcudunun az olmasını ($f=15$) istemektedir. Daha sonra ise sadece İngilizce dersinin işleneceği İngilizce atölyesinin ($f=6$) öğrenciler için yararlı olacağını söylemektedir. Ayrıca teknoloji entegrasyonlu ($f=5$), görsellerle zenginleştirilmiş ($f=3$) ve İngilizce dergi/kitap ($f=2$) bölümü olan bir sınıfın yabancı dil öğrenimini destekleyeceğini ileri sürmektedir.

“İngilizce atölyesi olmalı. Öğrenciler kelime ve kalıplara görsel olarak maruz kalmalı. Öğrenci sayısı 4’ün üzerinde olmamalı.” (Öğretmen 3)

“Kesinlikle sınıf materyalleri çok iyi olmalı. Akıllı tahta sınıf ortamı hikâye kitapları dergiler. Sınıf sayısı 8’i geçmemeli.” (Öğretmen 4)

Öğretmenlerin öğrenci merkezli ($f=23$) önerileri de vardır. Çalışmadan elde edilen verilere göre özel yetenekli öğrencilerin seviyelerine ($f=8$) göre gruplara ayrılması öğretmenlere göre İngilizce öğretiminin zenginleştirilecektir. Buna ek olarak öğrencilerin günlük hayatta pratik yapmaları ($f=7$), uluslararası yarışmalara/eğitilere katılmaları ($f=5$) ve bilim dilinin İngilizce olduğunu anlamalarının ($f=3$) da İngilizcelerini destekleyeceği düşünülmektedir.

“Uluslararası yarışmalara dahil etmek.” (Öğretmen 1)

“Özellikle konu bazlı motivasyonları yükselip düşebilir. Bu yüzden İngilizce ve yabancı dillerin farklı alanlara açılan önemli bir kapı olduğunun vurgulanması önemli.” (Öğretmen 5)

“En fazla 8 kişilik, seviyeye göre ayrılmış gruplar olmalıdır.” (Öğretmen 8)

“Seviyelerine uygun ayrı sınıflara yerleştirilmeleri, bilimsel alanlarla entegre olabilecek zengin materyal ihtiyacının giderilmesi, (idareye bağlı olarak) ders sayılarının haftada en az 4 saat olması.” (Öğretmen 6)

“Yabancı dil öğrenmeye karşı ilgisi ve yeteneği olan öğrenciler genellikle olumlu tutuma sahip, çalışmalara etkin bir şekilde katılıyor. Ama daha farklı ilgi alanlarına sahip öğrencilerin dikkatini çekmek ve çalışmalara dahil etmek zor olabiliyor. Bunun için onların da ilgisini çekecek bilimsel alanları kapsayan çalışmalar yürütülebilir, teknolojik araçlar kullanılabilir ve öğrencilerin aktif katılabileceği projeler yapılabilir.” (Öğretmen 6)

Ek olarak BİLSEM İngilizce öğretmenleri kullanılan uygun yöntemle ($f=15$) etkili yabancı dil öğrenme ortamı oluşturulabileceğini öne sürmektedir. Öğretmenlere göre bu yöntemlerin ilk sırasında Oyunlaştırma ve Teknoloji Tabanlı Eğitim ($f=5$) gelmektedir. İletişimsel Dil Öğretimi ($f=3$), Eklektik Yöntem ($f=2$), Proje Tabanlı Öğrenme ($f=2$), İçerik Tabanlı Öğrenme ($f=2$) ve Görev Temelli Dil Öğrenme ($f=1$) de BİLSEM öğretmenlerinin İngilizce öğretiminde başarıyı arttırdığını düşündükleri ve uyguladıkları diğer yöntemlerdir.

“Oyunlaştırma ve Teknoloji Tabanlı Dil Öğretimi benim severek kullandığım yöntemler, bilsem olduğu için proje tabanlı öğrenmeyi de sıkça tercih ediyoruz.” (Öğretmen 7)

“Genellikle disiplinlerarası bir yaklaşımla İçerik Temelli Dil Öğretimi metodundan ve dili iletişim amacıyla kullanmalarını sağlayacak İletişimsel Dil Öğretimi metodundan faydalanıyorum.” (Öğretmen 6)

“Projelerde görev alıyoruz böylece görevlerini yerine getirmek için çabalyorlar ve öğreniyorlar. Teknolojiyi derslerimize entegre edebiliriz.” (Öğretmen 12)

Son olarak BİLSEM İngilizce öğretmenlerinin İngilizce başarısını artırmak için materyallerle ($f=9$) ilgili önerileri vardır. Öğretmenler kaynakların otantik ($f=2$), dört beceriye hitap eden ($f=2$) ve disiplinler arası ($f=2$) olduğu zaman öğrenciler için daha faydalı olacağını düşünmektedir. Ayrıca sesli kitaplar ($f=1$) ve öğretmenlerin materyal/görüş paylaşabileceği whatsapp grupları ($f=2$) da öğretmenler açısından yararlı görülmektedir.

“Her çocukta tablet ve kulaklık olsa dinleme becerileri daha güzel gelişir veya bilişim öğretmeni ile disiplinler arası etkinlik daha fazla yapılır.” (Öğretmen 14)

“Bilimsel alanlarla ilişkili, CLT metoduna uygun, dört beceriye hitap eden etkinlikleri içeren kaynaklar olabilir.” (Öğretmen 6)

“Etkileşimli tahtalar dil öğrenimi için olmazsa olmaz materyaldir. Onun dışında bazı tahta oyunları, destek öğrencileri için görsel ve dokunsal her türlü materyal, BYF ve ÖYG öğrencileri için çağa uygun ve uyarlanabilir bilgi kartları, tablet elzemdir.” (Öğretmen 8)

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

BİLSEM öğretmenleri ve öğrencilerinin İngilizce öğretimi ve öğrenimi sırasında karşılaştıkları sorunlara odaklanan bu çalışma hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin çeşitli zorluklarla karşı karşıya olduklarını göstermektedir. İngilizce öğreniminde başarılı olmalarına rağmen, özel yetenekli öğrencilerin İngilizce öğrenirken en sık karşılaştığı problemler öğretim programı, materyaller, kendilerinden kaynaklanan sorunlar, öğrenme ortamı ve öğretmenlerle ilgilidir. Bunlardan en sık dile getirilen etkinliklerin yetersiz olduğu, telaffuz, yazılış-okunuş farkı, dil bilgisi, kitapların yetersiz oluşu, materyallerin seviyeye göre olmaması (kolay olması) ve kalabalık sınıflar olarak sayılmaktadır. Özel yetenekli öğrenciler öğretim programıyla ilgili sorunlarının konuşma etkinlikleri, günlük hayatta İngilizce pratik, konuşma-telaffuz etkinlikleri, oyun, farklılaştırılmış etkinlik, kalıp/kelime öğretimi, yabancı film/video ve tekrar gibi süreçte yapılacak zenginleştirme ile çözülebileceğini düşünmektedir. Okan ve İşpınar (2009) ise özel yetenekli öğrencilerin öğrendiği dili kalıcı hale getirmeleri için etkinliklerin zorlayıcı, heyecan verici, öğrencileri işbirliğine yönlendiren ve pratik yapmalarına olanak sağlayan farklılaştırılmış etkinlikler olmaları gerektiğini ileri sürmüştür. Akpınar (2023) benzer şekilde sanat ve yaratıcılıkla harmanlanan etkinliklerin, özel yetenekli öğrencilerin derse katılım ve ilgilerinin artmasına, yaratıcılıklarının ve özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağladığını ortaya koymuştur.

Özel yetenekli öğrencilere göre materyallerle ilgili sorunlar okuma kitapları, otantik materyaller ve özel konuşma kitaplarının eğitim sürecine dahil edilmesiyle çözülebilir. Utami ve Ashadi (2018) ise mücadeleci bir öğrenme ortamı için öğretmenlerin öğrenme materyallerine gerçek yaşam konularını entegre etmeleri gerektiğini önermektedir. Öğrenme ortamında İngilizce dil laboratuvarı yapılması ve sınıf mevcudunun azaltılması öğrencilere göre İngilizce öğrenimini kolaylaştıracaktır. Öğretmenin İngilizce dersini sevdirmesi, dersi iyi anlatması, derste İngilizce konuşması ve gerektiğinde Türkçe-İngilizce konuşma dengesini sağlaması öğrencilerin derse ilgisini artıracaktır. Merç (2015) de özel yetenekli öğrencilere İngilizce anlatacak öğretmenlerin öğrencilerin özel öğrenim gereksinimlerini karşılayabilecek gerekli yöntem ve teknik bilgiyle donanması gerektiğini bildirmiştir. Öğrencilerin İngilizcedeki sorunlarını çözecek diğer bir unsur ise sıkı çalışmayla çözülebilecektir ve öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını artırabilecektir. Katılımcılar, kendi öğrenme hızlarına ve ilgi alanlarına uygun materyaller ve kaynaklar kullanarak öğrenme süreçlerini kişiselleştirmek istemektedir. VanTassel-Baska (2003) da özel yetenekli öğrencilerin dilde normal öğrencilere göre daha hızlı edinim sağladıkları için hızlandırma çalışmaları yapılması gerektiğini söylemektedir.

BİLSEM İngilizce öğretmenleri açısından bakıldığında, en önemli sorunların başında materyal yetersizliği, öğrenme ortamı, öğrenciler arasındaki seviye farklılıkları, dil becerileri ve öğrencilerin motivasyon eksikliği gelmektedir. Kalabalık sınıflar, öğrenciler arasındaki seviye farklılığı ve materyallerin yetersiz oluşu BİLSEM öğretmenlerinin en sık karşılaştığını belirttiği sorunların başında yer almaktadır. Kazu ve Şenol (2012) da BİLSEM’lerde karşılaşılan sorunların başında fiziki ortam, materyal yetersizliği ve öğrenci devamsızlığı geldiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Torunoğlu ve arkadaşları (2021) tarafından BİLSEM İngilizce programıyla ilgili öğretmen görüşlerinin alındığı çalışmada kazanımların ve içeriğin özel yetenekli öğrencilerin seviyelerine uygun olmadığını ortaya çıkarmıştır. Öğretmenler, uygun materyal bulma ve yaratma konusunda zorlandıklarını ve teknolojik donanım eksiklikleri nedeniyle ders içeriklerini etkili bir şekilde sunamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu açıdan Kırnık ve Susam (2018) BİLSEM’lerde materyal eksikliğinin giderilerek ve sınıf sayısının azaltılarak öğrencilerin derslere karşı motivasyonun artabileceğini ileri sürmektedir. Höl ve Acar (2023) ise çalışmalarında İngilizce öğretmenlerinin özel yeteneklilerin eğitiminde sınıf içindeki seviye farklılıklarının, uygun materyallere sahip olmayışının, yetersiz teknolojik malzemenin ve belirli bir eğitim programının olmayışını sorun olarak gördüklerini söylemiştir. Seviye farklılıkları, öğretim sürecinde öğrencilere uygun bireyselleştirilmiş eğitim sunmayı zorlaştıran bir başka önemli sorun olarak öne çıkmaktadır. BİLSEM öğretmenleri sınıf mevcudunun en fazla 6-8 öğrenci olacak şekilde düşürülmesiyle, teknoloji entegrasyonlu, görsellerle çevrili ve İngilizce dergi-kitap köşesi olan bir dil laboratuvarının oluşturulmasıyla öğrenme ortamıyla ilgili sorunların çözülebileceğini düşünmektedir. Çelikten’e (2017) göre özel yetenekli öğrencilere yönelik uygun eğitim-öğretim ortamları düzenlenmezse öğrenciler gerçek performanslarını göstermede zorluk yaşayabilirler. Sajedifard ve Shahgoli (2020) de özel yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik farklılaştırma çalışmaları yaparken sınıf mevcudunun dezavantaj olduğunu göstermiştir. Normal öğrencilerle yürütülen çalışmada ise Demir-Ayaz ve arkadaşları (2019) İngilizce öğretmenlerinin dil öğretimi konusundaki karşılaştıkları sorunları İngilizce dersine karşı öğrencilerin isteksiz oluşu, ders saatlerinin az olması, ders kitaplarının yetersizliği ve kalabalık sınıflar olarak sıralamıştır. Bu

sorunların çözülmesi için ise öğretmenler sınıf sayılarının azaltılması, İngilizce kütüphanelerin ve laboratuvarların açılması, uluslararası konferanslara katılımın sağlanması ve İngilizce ders saatlerinin sayısının artırılmasını önermiştir.

Öğrencilerin motivasyonu bilim dilinin İngilizce olduğunun kavratılmasıyla, öğrencileri İngilizce seviyelerine göre gruplara ayırarak ve pratik yapmalarını sağlayarak, uluslararası yarışmalara/eğitimlere katılmaları teşvik edilerek artırılabilir. Kılıç ve Kırıl-Özkan (2023) uluslararası projelerin özel yetenekli öğrencilerin yaratıcı problem çözme becerilerini geliştirdiğini, işbirliği yaparak aidiyet hissetmelerini sağladığını, özgüvenlerini artırdığını ve küresel bir bakış açısı kazanmalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler özellikle sınıflarda oyunlaştırma tabanlı ve öğrenci merkezli yöntemlerin de öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarını olumlu yönde etkileyebileceğini vurgulamıştır. Materyallerin otantik, disiplinler arası ve her beceriye yönelik farklı kaynakların olması öğrencilerin dilin uygun bağlamda öğrenilmesi açısından önemlidir. Buna rağmen Mutlu (2017) öğretmenlerin otantik materyallerin özel yetenekli öğrencilerin entelektüel kapasitelerini artırdığını düşünse de sınıf mevcudu ve ders saatlerinin az oluşunun uygulamada problem olabileceğini söylemektedir. Sağlam ve arkadaşları (2022) ise özel yetenekliler için hazırlanan program ve kitaplarda yaratıcı düşünme becerilerine daha fazla yer verilmesi ve modüllerde bu becerilere yönelik kazanımların artırılarak etkinliklerin bu doğrultuda planlanması gerektiğini önermektedir.

Özel yetenekli öğrenciler, daha çok dinleme ve konuşma becerilerinde zorluklar yaşadıklarını dile getirmiştir. Konuşma becerisinde telaffuz, cümle kurma ve uygun kelime bulma en sık ifade ettikleri problemlerdir. Dinleme becerisinde, metinlerin hızlı olması, telaffuz sorunları ve kelime eksikliği en belirgin problemler olarak öne çıkmaktadır. Özel yetenekli öğrenciler, dinleme becerilerini hızla öğrenmelerine rağmen, bu süreçte ilgilerini çekecek hazırlık aktiviteleri, dinleme etkinlikleriyle ilgili görevler ve üst düzey soru sorma teknikleri ile yönlendirilmelidir; bunun yanında, okul dışında karşılaştıkları dil kalıplarını sınıf içinde kullanarak dinleme becerilerini geliştirmek için öğretmen mentörlüğüne ihtiyaç duyarlar (Prodanovska-Poposka, 2020). Ayrıca, özel yetenekli öğrenciler yazma becerilerinde kelimelerin yazılış/okunuş farkları, kelimeleri karıştırma ve ekler gibi konularda da güçlükler yaşadığını belirtmektedir. En az zorluk yaşandığı belirtilen okuma becerilerinde ise telaffuz, kelime bilgisi eksikliği ve kültürel farklılıklar gibi sorunlar yine de rapor edilmiştir. Özel yetenekli öğrencilere göre dil becerilerinde karşılaştıkları bu problemleri farklılaştırılmış öğretimle, özellikle de zenginleştirme etkinlikleriyle çözebilirler. Prodanovska-Poposka (2020) özel yetenekli öğrencilerin, konuşma becerilerini geliştirirken, sürecin etkili iletişim yöntemlerine ve iş birliğine dayalı öğrenme etkinlikleriyle desteklenmesi gerektiğini önermektedir. Allen (1992) ise öğrencilerin yazma becerilerinin yaratıcı yazma etkinlikleriyle geliştirilebileceğini düşünmektedir. Ayrıca araştırmacıya göre, özel yetenekliler için İngilizce eğitim programı genel olarak bu öğrencilerin karakterlerine ve ihtiyaçlarına göre hızlandırma yapılarak farklılaştırılmalıdır.

BİLSEM İngilizce öğretmenleri açısından değerlendirildiğinde, İngilizce öğretiminde en çok zorlandıkları becerinin konuşma becerisi olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin anadilde cevap verme alışkanlığı, bilinmeyen dil kalıpları ve İngilizce konuşma korkusu gibi engellerin, öğretmenlerin bu alandaki öğretim süreçlerini zorlaştırdığı belirtilmiştir. Dinleme becerileri öğretiminde, metinlerin hızlı olması ve aksanlı dinleme metinleri öğretmenler için sorundur. Yazma becerileri öğretiminde ise öğrencilerin nasıl cümle kuracağını bilmemesi, isteksizliği ve kelime bilgisi eksikliğinin öğretmenler için önemli bir sorun teşkil ettiği vurgulanmıştır. Okuma becerileri ise öğrencilerde olduğu gibi öğretmenler tarafından da en az sorunla karşılaşılan alan olarak değerlendirilmiştir. BİLSEM İngilizce öğretmenleri dil becerilerinde karşılaşılan bu problemlerin öğrencilerin ilgisini çekecek oyun, farklılaştırılmış etkinlik, düzenli İngilizce video/film izlenmesi, AI desteği ve drama gibi eğitim sürecinde farklılaştırılmaya gidilmesiyle aşılabileceğini düşünmektedir. Kasap (2021) ise müzik ve resim gruplarına katılım gösteren özel yetenekli öğrencilerin konuşma kaygısının bilim derslerine katılan özel yetenekli öğrencilere göre daha düşük olduğunu göstermiştir. Bu açıdan resim ve müzik entegrasyonu konuşma becerileri için destekleyici olabilir.

BİLSEM'de İngilizce öğretimi ve öğrenimi süreçlerinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Öğretim programlarının ve materyallerin öğrencilerin seviyelerine ve ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi, sınıf ortamlarının iyileştirilmesi ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi, bu sorunların çözümüne yönelik atılabilecek önemli adımlar olarak öne çıkmaktadır. Üstün yetenekli öğrenciler, dil becerileri açısından akranlarından farklılık gösterebilir. Benzer yetenek seviyesindeki öğrencilerle çalışmaları sağlanmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin eğitim ve materyal geliştirme konularında desteklenmesi, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek için daha etkili stratejiler uygulanmasını kolaylaştırabilir. Dil öğretmenleri, üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak özel eğitim almamış olabilirler. Bu nedenle, öğretmenler için sürekli meslekî gelişim programları düzenlenmelidir. Farklı öğrenme stillerine hitap eden öğretim yöntemleri kullanılmalıdır. Bu yöntemler, öğrencilerin ilgisini çekebilir ve öğrenmeyi eğlenceli hale getirebilir. Üstün

yetenekli öğrenciler, sıkılma veya yeterince zorlanmama nedeniyle motivasyonlarını kaybedebilirler. Projeler, dilin pratik kullanımını teşvik edebilir.

Sonuç olarak, BİLSEM’de görev yapan öğretmenlerin ve öğrencilerin İngilizce öğretimi ve öğrenimi sürecinde karşılaştıkları sorunlar, onların hem materyal hem de yöntem açısından daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, öğretim programlarının gözden geçirilmesi, materyal çeşitliliğinin artırılması ve sınıf içi uygulamaların, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulunduracak şekilde düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin dil becerilerini geliştirebilmeleri için öğretmenlerin teknoloji ve modern öğretim yöntemlerini daha etkin bir şekilde kullanmaları teşvik edilmelidir. Bu tür önlemler, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorlukları hafifletebilir ve dil öğretiminde daha etkili sonuçlar elde edilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca bu araştırmanın verileri sadece İngilizce öğretmenleri ve özel yetenekli öğrencilerin görüşlerine dayanan nitel veriler ile sınırlıdır. Çalışmalara nicel ölçüm araçları eklenmesi verileri zenginleşmesini sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Akbari, Z. (2015). Current challenges in teaching/learning English for EFL learners: The case of junior high school and high school. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 199, 394-401.

Akpınar, D. (2023). *Bilsemlerdeki Öğrencilerin Sanat ve Yaratıcılık ile Harmanlanmış İngilizce Dersi Öğretim Tasarımına İlişkin Tutum ve Görüşleri* [Master's thesis, Ankara University]. Ankara University Institutional Repository.

Allen, L. Q. (1992). Foreign language curriculum for the gifted. *Gifted Child Today Magazine*, 15(6), 12-15.

Arslan, M., & Akbarov, A. (2010). Türkiye’de yabancı dil öğretiminde motivasyon-yöntem sorunu ve çözüm önerileri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (24), 179-191.

Can, E., & Can, C. (2014). Türkiye’de İkinci Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 43-63.

Clark, B. (1988). *Growing up gifted: Developing the potential of children at home and at school*. Merrill.

Creswell, J. W. (2013). *Steps in conducting a scholarly mixed methods study*. Sage.

Çelikten, Y. (2017). Üstün yetenekli çocuklar ve BİLSEM. *Turkish Journal of Educational Studies*, 4(3), 1-11.

Demir-Ayaz, A., Ozkardas, S. & Ozturan, T. (2019). Challenges with English language teaching in high schools in Turkey and possible suggestions to overcome them. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 5(1), 41-55. Doi: 10.32601/ejal.543778

Fareh, S. (2010). Challenges of teaching English in the Arab world: Why can't EFL programs deliver as expected?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 3600-3604.

Gwet, K. L. (2014). *Handbook of Inter-Rater Reliability: The Definitive Guide to Measuring the Extent of Agreement Among Raters* (4th ed.). Advanced Analytics, LLC.

Heller, K. A. (2004). Identification of gifted and talented students. *Psychology Science*, 46(3), 302-323.

Hol, D., & Acar, F. (2023). An investigation into teaching English to gifted individuals: Giving voice to Turkish EFL teachers. *International Journal of Educational Spectrum*, 5(2), 313-328.

Işık, A., & Güneş, E. (2017). Türk tarihinde özel yeteneklilerin eğitimi: Osmanlı enderun mektebi. *Journal of Gifted Education and Creativity*, 4(3), 1-13.

Kallio, H., Pietilä, A. M., Johnson, M., & Kangasniemi, M. (2016). Systematic methodological review: developing a framework for a qualitative semi-structured interview guide. *Journal of advanced nursing*, 72(12), 2954-2965.

Kasap, S. (2021). Foreign language anxiety of gifted students in Turkey. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 11(4), 169-176.

Kaya, N. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ve BİLSEM’ler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 115-122.

Kazu, İ. Y., & Şenol, C. (2012). Üstün yetenekliler eğitim programlarına ilişkin öğretmen görüşleri (Bilsem Örneği). *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 13-35.

- Kılıç Ş., & Kırıl Özkan T. (2023). BİLSEM öğretmenlerinin eTwinning platformu hakkındaki görüşlerinin teknoloji kabul modeli bağlamında incelenmesi. *KSÜ Eğitim Dergisi*, 5(1), 65-84.
- Kırnık, D., & Susam, E. (2018). Bilim ve Sanat Merkezinde Yapılan Etkinliklere Yönelik Öğretmen Görüşleri (Malatya İli Örneği). In *CONGRESS PROCEEDINGS (FULL TEXT PAPER)* (p. 88).
- Krippendorff, K. (2018). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (4th ed.). Sage Publications.
- Merç, A. (2015). Perceptual Learning Style Preferences of Gifted vs. Non-gifted Turkish EFL Learners. In *INTED2015 Proceedings* (pp. 3112-3119). IATED.
- MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2009). Üstün yetenekliler/ zekâlılar” çalıştay (BİLSEM Modeli) raporu (13-15 Şubat 2009). Gebze- Kocaeli. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_08/16110749_stnyeteneklilerzekallaraltayblsemmodeliraporu2009.pdf adresinden 11.08.2024 tarihinde alınmıştır.
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation* (4th ed.). Jossey-Bass.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2016). Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi. Erişim Tarihi: 09.07.2024. Erişim Adresi: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/07031350_bilsem_yonergesi.pdf
- Milgram, R. M. (1991). Counseling gifted and talented children and youth: Who, where, what and how. *Counseling gifted and talented children: A guide for teachers, counselors, and parents* (pp. 7-21). Love Publishing.
- Mutlu, G. (2017). Teaching Gifted Students through Authentic Instruction: Reflections from the EFL Teachers. *Online Submission*, 14(4), 3663-3675.
- Neuendorf, K. A. (2016). *The Content Analysis Guidebook* (2nd ed.). Sage Publications.
- Okan, Z., & Ispinar, D. (2009). Gifted students' perceptions of learning English as a foreign language. *Educational Research and Review*, 4(4), 117-126.
- Özer, M. (2021). Türkiye’de özel yeteneklilere yetenek geliştirme desteğinde bilim ve sanat merkezleri: Mevcut durum ve iyileştirme alanları. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(33), 727-749.
- Palabıyık, T., & Oral, B. (2022). Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar Üzerine Yapılan Araştırmaların İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 4(9), 638-654. <https://doi.org/10.47994/usbad.1091987>
- Palanisamy, S., & Aziz, A. A. (2021). Systematic review: challenges in teaching writing skills for upper secondary in ESL classrooms and suggestions to overcome them. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 6(4), 262-275.
- Prodanovska-Poposka, V. (2020). Foreign language teaching for gifted learners: overview of listening, reading, speaking and writing. In *Proceedings of the International Scientific Conference* (pp. 12-18). International Scientific Conference.
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Reexamining a definition. *Phi Delta Kappan*, 60(3), 180-184.
- Renzulli, J. S. (2002). Emerging conceptions of giftedness: Building a bridge to the new century. *Exceptionality*, 10(2), 67-75.
- Renzulli, J. S. (2012). Reexamining the role of gifted education and talent development for the 21st century: A four-part theoretical approach. *Gifted child quarterly*, 56(3), 150-159.
- Sağlam, A. & Erbasan, Ö. & Çiftçi, S. (2022). BİLSEM sınıf öğretmenliği çerçeve programının yaratıcı düşünme becerileri bağlamında değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (29), 193-205. DOI: 10.29000/rumelide.1164058.
- Sajedifard, M., & Shahgoli, N. (2020). A Neglected Practice in Iran: EFL Teachers' Differentiation for Gifted Students in Rural Schools. *Journal for the Education of the Gifted*, 43(3), 270-290. <https://doi.org/10.1177/0162353220932998>
- Sak, U. (2020). *Üstün zekâlılar, özellikleri, tanılanmaları, eğitimleri*. (5. Baskı). Vize Yayınevi.
- Siegle, D. (2005). *Using media & technology with gifted students*. Prufrock Press INC..

- Silverman, D. (2016). Introducing qualitative research. *Qualitative research*, 3(3), 14-25.
- Silverman, L. K. (2013). *Giftedness 101*. Springer Publishing Company, LLC.
- Silverman, L. K., Chitwood, D. G., & Waters, J. L. (1986). Young gifted children: Can parents identify giftedness?. *Topics in Early Childhood Special Education*, 6(1), 23-38.
- Şahin, K. (2018). Türkiye'de yabancı dil öğretimi, sorunlar ve çözüm yolları. In *Conference: X. National Teacher Symposium, Istanbul, Turkey*.
- Torunoğlu, H., Ünal, M., & Karabay, E. (2021). Bilim Ve Sanat Merkezleri İngilizce Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi. *Social Sciences (IJOESS)*, 12(44), 277-292.
- Tuttle Jr, F. B. (1988). *Characteristics and identification of gifted and talented students*. NEA Professional Library, PO Box 509, West Haven, CT 06516.
- Unal, M., & Ilhan, E. (2017). A Case Study on the Problems and Suggestions in Foreign Language Teaching and Learning at Higher Education. *Journal of Education and Training Studies*, 5(6), 64-72.
- Utami, H., & Ashadi, A. (2018). Direct EFL instruction for gifted students: A case study. *Celt: A Journal of Culture, English Language Teaching & Literature*, 18(2), 333-347.
- VanTassel-Baska, J. (2003). Differentiating the language arts for high ability learners. *ERIC Clearinghouse on Disabilities and Gifted Education. EC Digest E*, 640.
- Yacob, N. S., & Yunus, M. M. (2019). Students' perspectives on challenges and solutions to learning English in Malaysian ESL context. *Journal of Language and Communication (JLC)*, 6(2), 487-496.
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (1999). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11 baskı: 1999-2018).
- Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods* (Vol. 5). Sage.